

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 lei pe an.
C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.
C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

Constantin Popovici-Barcianu.

Timpul trece și cu el trecem și noi. Dar' dacă timpul trece nepăsător urmându-și vecinul seu curs, nu trebuie trecute și persoanele, cari în viața lor au servit într'un chip sau altul neamului cărui aparțin. Cel-ce uită trecutul și nu l' respectează, acela pe lângă că nu crede în viitor, își mai bate joc și de present. Ni-se impune deci ca o datorință sfântă, ca pe astfel de oameni să-i zugrăvim în inimile noastre, ca drept răsplată pentru bunele servicii ce au presta în viață și dacă nu ne mai putem mângăia văzându-i între noi, să ne mângăiem văzându-le și cetindu-le scrierile și astfel pururea să ne aducem aminte de dînșii și să le urmăm sfaturile date.

Oameni de aceștia avem de două categorii: Unii cari muncind pentru ceva bine obștesc alarmează lumea în jurul lor, ear' alții cari retrași de valurile furioase ale societății, muncesc retrași la vetrele lor, mulțumiți în suflet văzând că munca lor e rodnică și că tot mai mult se apropie de ținta ce și-au propus.

De categoria celor din urmă a fost și răposatul în Domnul Constantin P. Barcianu, prim-colaboratorul acestei foi, timp de 1 an și jum., când cruda soarte, Duminecă dimineața l'a răpit pe neașteptate din mijlocul nostru.

Eată pe scurt unele date biografice ale răposatului:

Constantin P. Barcianu, profesor de agricultură în retragere, membru al

»Asociației Transilvane«, membru al comitetului de supraveghiere a »Reuniunii Economice« din Orăștie și membru în comitetul de supraveghiere al Institutului tipografic »Minerva« societate pe acții în Orăștie, s'a născut la 1858 în Brașov; tatăl seu, Servian P. Barcianu a fost jude la tabla reg. din Murș-Oșorheiu, ear' mamă-sa Elena de Luga, ambii răposati.

Studiile prime le-a făcut la școlile din Sibiiu, absolvând după aceea academia de agricultură din Magyar-Óvár. După absolvare a fost ales profesor la seminarul teologic din Caransebeș. În vara ce a urmat făcând la Băile Erculane cunoștința dlui ministru român Aurelian, în 1882 acela i-a imbiat postul de profesor la școala de economie din Slatina (România), și răposatul, având în vedere nainte de toate progresul neamului seu și știind că frații sei din România mai ales pe terenul agronomic sunt foarte înapoiati, s'a decis a primi îmbiemântul și astfel și-a părăsit țara și a trecut în România. Dela Slatina a fost transpus apoi la școala agronomică din Roman ca director. În anul următor înființându-se școala agronomică din Armășești, a fost transpus la aceea tot în calitate de director, încredințându-i-se totodată și organizarea acelei școale. Aci apoi a muncit cu mare zel neîntrerupt timp de 8 ani, edând și mai multe manuale de școală. Regele Carol I. al României în urma meritelor și muncii desinteresate

l'a decorat cu »Stea României« în gradul de cavaler. Incordatele străduințe însă, prin care și-a îndeplinit chemarea, și adaugând la aceasta și ireparabila lovitură cauzată de cruda soarte prin încetarea din viață a prea iubitei sale soții, Iosefina Pea, fiica căpitanului Pea din Caransebeș, cu care a avut o fiică, Tiberia, într'atâta l'au zdrobit, încât, cuprins și de dorul alor sei, și-a cerut pensionarea.

După pensionare s'a stabilit în Sibiiu, colaborând la »Enciclopedia Română«, ear' mai pe urmă în Orăștie, la »Bunul Econom«, edând »Biblioteca Bunul Econom«.

În urma sa a rămas un gol, care îl simțim cu toții, mai ales cei din jurul seu, cari ne-am încredințat în scurtul trecut cât a petrecut între noi, că cea mai arzătoare dorință i-a fost, ca foaia »Bunul Econom« să o ridice la nivelul pe care stau alte foi străine, corăspunzând întru toate cerințelor marelui public românesc.

*

Inmormântarea s'a făcut Luni d. a. la 4 ore. Serviciul funebru a fost oficiat de dl protopop V. Domsa și dl preot I. Moța.

La sfârșit dl protopop Domsa a ținut o potrivită cuvântare funebră, înșirând pe scurt și datele biografice ale defunctului. Publicul din loc, atât român cât și străin și-a arătat stima ce a păstrat pentru defunctul, luând parte în număr destul de frumos, petrecându-l până la mormânt.

Odichnească în pace!

„Agricola“

însoțire economică de magazin și anticipațiuni în Hunedoara.

Raportul direcțiunii

cătră

I-a adunare generală ordinară a Însoțirii.

(Urmare).

Cu toată modestia mijloacelor noastre în anul I. de gestiune, afacerile noastre cu bucate să cifrau cum urmează:

Grâu: Circulația: Intrate cor. 5155·35
Eșite > 3953·75

La 30 Iunie 1903 în magazin
a fost grâu în preț de . . . cor. 1201·60

Cucuruz: Circ.: Intrate cor. 12.214·56
Eșite > 9865·86

La 30 Iunie 1903 a fost în
magazin cucuruz în preț de cor. 2348·70

Ovės, Măzëroi și Trifoiu:
Circulația: . . . Intrate cor. 781·08
Eșite > 679·90

La 30 Iunie 1903 a fost în ma-
gazin ovės, etc. în preț de cor. 101·18

Tărîțe: Circul.: Intrate cor. 940·45
Eșite > 284·80

La 30 Iunie 1903 a fost în
magazin tărîțe în preț de . . . cor. 655·65

Peste tot la afacerile cu bucate, însoțirea noastră a realizat, până la 30 Iunie 1903, un profit curat de cor. 1596·81.

II. *Avansuri pe vite și amanete.* Acest fel de operații, în forma practisată de noi, constituie prima încercare pe acest teren. În cercurile economiștilor, de mult timp se debate chestiunea importantă pentru agricultură, ca averea mobilă și acaratele agricultorilor să devină bază de credit personal — întocmai cum la negustori și la fabricanți servesc, ca bază de credit personal, mărfurile și fabricatele ce le au în magazine. Că această

FOIȚĂ

CARMEN SYLVA

Constantin Brâncoveanu.

(Urmare).

Constantin Brâncoveanu încă de mult ajunsese neplăcut Sultanului, pentru-că era înțelept și prea iubit de toți și pentru-că adunase și bogății. El pusese de bătușe și monede mari de aur, ceea-ce era un act de neatrănare.

Se găsiră oameni destui, cari să ațîțe mânia Sultanului; printre alții un doctor grec, care slujise multă vreme pe Domn, și care cu prilejul acesta se amoretzase de fata lui cea frumoasă, Domnița Rucsandra. El avuse chiar îndrăzneala să ceară mâna fetei și fusese refuzat de Domn, cu mândrie și dispreț.

Grecul vru să-și răsbune pentru chipul cu care fusese tratat. Și într'atâta se linguși

nisuință încă nu s'a întrupat, — cauza principală e lipsa unei legi speciale în privința aceasta.

Însoțirea noastră, pătrunsă de importanța acestei chestiuni, a aflat o modalitate potrivită, cu ajutorul căreia acordă avansuri și credite cu termen scurt — pe garanța vitelor cornute ale agricultorilor. Tranzarea afacerii să face așa, că agricultorul pe lângă amanetarea pasaportului de vită, oferă și un cambiu și o declarațiune de amanetare. Astfel de avansuri mici sunt menite să satisfacă trebuințele momentane ale țărânimii și după natura lor, replătirea acestor avansuri să fixeze la termene de câte 1—3 luni. În chipul acesta țărânul e oare-cum silit moralicește să nu facă datorii ușuratic și e ferit să-și îngrămădească pe cap datorii — căci înainte știe că avansul ridicat trebuie să-l replătească în termen foarte scurt.

Pentru-ca însoțirea noastră să vină și în ajutorul micilor industriași și orășeni, pe lângă avansurile pe vite acordă și avansuri pe aurării, argintării, și efecte (acții, losuri etc.). Aceste afaceri le facem de-ocamdată ca afaceri de lombard — dar' s'au făcut deja pașii necesari ca pe viitor însoțirea noastră să poată avea un regulat munte de pietate (casă de zăloage, zălogház, Leihanstalt).

În decursul primului an de gestiune până la 30 Iunie 1903 a fost la avansuri pe vite și pe amanete următoarea circulație:

s'au acordat cor. 40540·34
s'au replătit > 17.126·08

Cu finea anului au fost
avansuri de cor. 23.414·26

Profitul curat realizat la
aceste afaceri a fost de . . . cor. 2.165·82

III. *Imprumuturi pe cambii.* Ca să completăm afacerile noastre de avansuri și să ne putem extinde activitatea și asupra acelei părți de clientelă, care sau în lipsa vitelor sau în lipsa de astfel de afaceri, care i-ar da posibilitatea să replătească avansul în termenul scurt de cel mult 3 luni, nu să poate

la Serai, încât câștigă favoarea Sultanului și persecută pe Brâncoveanu cu o viclenie neobosită.

*

Intr'o dimineață Domnul se sculă, își spală fața și își pieptănă barba cea albă, ca zăpada. Pe când ținea încă în mână pieptenul de fildeș, vîzî de-odată că palatul îi e împresurat, pasnicii desarmați ori înjunghiați, și în grabă își chemă feciorii: »Sculați! căci au sosit cei cari ne vor moartea!«

El fî luat prins împreună cu soția, fida lui, feciorii, nepotul și cumnatul seu, Vistiurul Văcărescu.

Era înainte de Paști. Fură tirîți toți la Constantinopol, aruncați în închisoarea celor șapte turnuri și ținuți acolo până la August.

Brâncoveanu și Văcărescu erau supuși în toate zilele la cele mai înfricoșate chinuri, că nu voiau să spună unde și-au ascuns bogățiile, — căci Turcii nu găsiră cât credeau ei că vor găsi, cu toate că răscoliseră și jefuiseră tot. Brâncoveanu trimisese o parte

folosi de avansurile noastre, — cătră finea lunii Aprilie 1903, am luat între operațiile noastre și acordarea de credite cambiale. Ca să nu ne îndepărtăm însă de scopul nostru principiar — acordarea creditelor pe cambii o facem numai până la suma de 100 cor. Numai în casuri rare, excepționale și bine motivate, să acoardă și credite cambiale în sume mai mărișoare. Dela sfîrșitul lui Aprilie 1903 și până la 30 Iunie 1903 s'au acordat:

91 cambii de cor. 7.666—
1 cambiu replătit > 12—

rămân la 30 Iunie 1903: 90

cambii de cor. 7.654—

Profit curat dela escompt

a fost cor. 308·62

(Va urma.)

Producțiunea cerealelor

în toată lumea în anul 1903.

Ministrul de agricultură Darányi a publicat tocmai acum un raport asupra producțiunii de cereale din acest an în întreaga lume, cum și asupra cuantului de cereale necesare pentru noua campanie, în care am intrat. Raportul este făcut pe baza rapoartelor referenților agricoli și a consulatelor din diferitele țeri. Din datele acestea rezultă, că recolta de grâu a lumii este bună în anul acesta, ear' producțiunea sêcării și a cucuruzului e ceva mai nefavorabilă decât în anul precedent. Dăm și noi aici în unele părți ale voluminosului și interesantului raport.

Recolta de cereale a lumii face:

	în 1903	în 1902
Grâu	822·62 mil. mm.	825·24 mil. mm.
Sêcară	388·53 > >	425·46 > >
Orz	264·29 > >	272·10 > >
Ovės	510·30 > >	502·63 > >
Cucuruz	720·31 > >	770·93 > >
In total	2,702·05 mil. mm.	2,796·36 mil. mm.

din avuții la Veneția, dar' nu spuse aceasta, cu toate chinurile cele grozave, cari sunt astfel descrise de cătră un secretar al Domnului, încât, cetindu-le, și-se face pîrul măciucă pe cap. În sfîrșit Turcii înțeleseră, că nu mai aveau ce dobândi dela dînșii prin silă și îi înștiințară să se pregătească de moarte.

Brâncoveanu adună pe feciorii sei în juru-i și le vorbi astfel:

— Și bunurile și vieța ne sunt perdute. Acum trebuie să îngrijim să nu ne perdem și sufletele: Fiți bărbați, iubiții mei, și nu vă fie teamă de moarte. Vedeți, ce-a suferit Christos pentru noi și de ce moarte amară a murit! Rămâneți tari în credință și nu vă căinați, nici pentru vieța voastră, nici pentru lumea toată!

Cei patru tineri frumoși, stăteau în fața lui, și-și ascultau cuvintele. Pe urmă îi sârutară mâna, și el să uită cu ochi luminoși la ei, mândria vieții lui, dela cari sperase fericirea și pe cari acum îi pregătea să moară

In Europa.

	grâu	săcară	orz	ovės	cucuruz
Milioane măji metriche:					
1903	478.76	376.36	206.17	342.48	142.84
1902	498.44	406.99	209.12	340.07	115.51

In statele transoceanice.

	grâu	săcară	orz	ovės	cucuruz
Milioane măji metriche:					
1903	343.86	17.17	58.12	167.82	577.47
1902	326.80	19.47	62.98	162.56	655.42

Producțiunea față de anul trecut în milioane măji metriche:

In Europa

— 1908 — 38.63 — 2.95 + 2.41 + 27.33

In statele transoceanice

+ 17.06 — 2.30 — 4.86 + 5.26 — 78.05

Conform acestor date recolta anului precedent este inferioară:

In Europa cu 31.52 mil. mm.

In statele transoceanice . . . 62.89 . . .

In total . cu 94.41 mil. mm.

Reservele recoltelor anterioare se prezintă astfel:

	1903	1902	1901
	milioane măji metriche		
grâu .	20.75	33.25	61.94
săcară .	15.95	7.74	16.54
orz . .	6.25	8.16	9.28
ovės .	21.10	14.08	23.96
cucuruz	23.65	20.15	35.77
In total	87.70	83.38	147.53

Deci proviziunile sunt și în acest an mici, cu toate că recolta anului 1902 a fost excelentă. Recolta numai cu ceva mai mică decât cea din anul precedent și cantitatea restrânsă de proviziuni ne fac să conchidem, că deși în anul de față au fost destule bucate de calitate satisfăcătoare, este aproape sigur, că produsele grele și frumoase, cu și cele bune și de mijloc bune vor fi articole căutate. În acest an sunt așa dară norocoase statele cari au produse de calitate bună. În această privință situațiunea Ungariei este destul de bună.

creștinește. Când se uită la cel mai mic, care era încă copil, ochii i-se umplură de lacrimi.

*

Atunci se auzi sgomot în odaia de alături și intră un pașă, care le porunci să meargă cu dînsul la Sultan.

Sultanul ședea pe malul Bosforului, într'un chiosc minunat, ce strălucea de aur și de petri nestimate.

— Brâncovene, zise dînsul, adevărat este că ai vrut să te desparți de împărăția noastră și să-ți faci țara neatîrnată? Spune? Adevărat este că ai pus de ai bătut monede din bogățiile tale? Spune, cum ai putut lucra astfel, fără de teamă, par'că n'ai fi avut stăpân?... Desvinovetește-te!

— De-am domnit bine ori rău, zise domnul, aceasta numai D-zeu o știe; ear' dacă am fost mare pe pământ, uită-te, acum ce sunt!

— Brâncovene, măsoară-ți vorbele! Sunteți toți pedepsiți cu moarte; nici unul din neamul tău nu va scăpa cu vieță.

Trebuințele pentru consum în anul de față sunt evaluate astfel:

	în 1903	în 1902
	milioane măji metriche	
grâu	823.06	803.97
săcară . . .	400.85	408.05
orz	273.87	267.71
ovės	522.24	485.81
cucuruz . . .	725.20	778.51
In total . . .	2,745.22	3,744.05

(„Rev. Ec.”)

DIN LUME

Maiestatea Sa abzice. Ziarul nemțesc »D. T. f. U.« întărește știrea, care s'a mai lătit odată și pe urmă s'a desmintit, și anume că M. Sa ar fi zis cătră Khuen Héderváry următoarele cuvinte: »Dacă nu se va rezolva în curând criza, eu voi abzice de Tron«.

Meeting de protestare în București. Săptămâna trecută studenții universitari români din București au ținut un meeting de protestare contra brutalităților comise de Bulgari asupra Românilor din Macedonia. Ei au percurat mai multe străde cu muzica în frunte, întonând imnul »Deșteaptă-te Române«. În sala »Dacia« s'au ținut mai multe discursuri.

Agitație în Croația. Din Agram se scrie, că opoziția unită croată va porni o agitație în toată țara pentru limba de comandă croată la regimentele din Croația. Șefii opoziției au declarat, că ei n'au nimica contra limbii de comandă germană, dacă însă Ungurilor li-se va acorda limba de comandă maghiară, atunci și ei reclamă, ca soldații croați să fie instruiți și comandați în limba croată.

— Cum o vrea D-zeu. Vieța noastră e în mâna ta!

Poporul sta grămădit împrejur și Brâncoveanu se uita la mulțime cu privirea liniștită. Intre ei recunoscă pe doamna și pe fiica-sa, — pe cari Turcii le aduseseră ca să fie față la groaznica priveliște, — și ochii lui se întunecară.

Un muezin înaintă, făcū trei plecăciuni, și zise:

— Stăpâne, noi avem un obicei, anume că osânditul poate fi ertat dacă își schimbă legea și se dă la sfânta noastră credință.

— Brâncovene, zise Sultanul, lapadă-te de căneasca ta credință creștinească, și îmbrățișază credința noastră, împreună cu fiii tăi, ca să trăiți și să fiți liberi!

— Mai bine să se stingă neamul meu, decât să mă lapăd de sfânta mea credință!

— Atunci pregățiți-vă de moartea strigă Sultanul, încruntându-se.

Și porunci ca să pună mâna pe Văcărescu.

Conjurație în armata sârbă.

Mai mulți oficeri din Niș au redactat un Memorand, în care au cerut, ca oficerii părtași la omorul regelui Alexandru și reginei Draga să fie sau delătuși din armată sau să fie aspru pedepsiți. Afacerea a produs senzație enormă. Mare parte a oficerilor, cari au subscris Memorandul, a fost deținută. E teamă de turburări sângeroase. În toată Sârbia armata stă gata de luptă. S'a pornit cercetare strictă. Poporațiunea pretutindeni e pe partea conjurațiilor. În Niș s'au făcut mari demonstrații; toate ferestrele dela palatul prefecturii au fost sdrobite. Manifestanții au cerut eliberarea oficerilor arestați. În Kragujevaț s'a descoperit un nou complot.

S'au făcut demonstrații și din motivul, că regele Petru I. și-a înrolat fiul ca gregar în regimentul 6, care, precum se știe, a comis asasinatela din noaptea de 11 Iunie. Regele, în urma acestor demonstrațiuni, e foarte speriat. Poarta conacului e păzită de gardă numeroasă; din odaia lui de durmit o sonerie duce la casarme; din fereastră atârână o scară de funie, o luntriță stă gata să-l treacă în ori-ce moment peste Dunăre.

Principele Ferdinand al Bulgariei a primit din partea a trei conducători ai comitetului macedonean un Memoriu, în care îi cer, ca, sau să vină în ajutorul Macedonenilor, sau să părăsască Bulgaria. Comitetul i-a dat 2 zile timp de răsândire.

Regele Italiei — la Londra. Din Roma se raportează, că regele Victor Emanuil III. al Italiei, pe la jumătatea lunii Noemvrie va merge la Londra să facă vizită regelui Eduard VII.

Fă-te turc și lapadă-te de stăpânul tău ca să fii și bogat și fericit!

— Un Văcărescu nu-și trădează domnul și biserica! strigă acesta.

Și-și plecă capul de îl tăie.

După aceasta Turcii puseră mâna pe al treilea fiu al lui Brâncoveanu, un băiat falnic cu ochii negri, plini de foc și cu un păr negru ca peana corbului.

Mustățile abia îi mijeau.

— Lapadă-te de credința ta, zise Sultanul, și te cruți!

— Nu-mi face rușinea, vorbindu-mi astfel, zise el

Și ingenunchiă, ear' capul lui se rostogoli până dinaintea picioarelor tatălui său.

Acesta oftă din adâncul inimei și zise:

— Doamnel! Facă-se voia ta!

(Va urma).

PENTRU ECONOMI

Se sãdım pomii primãvara sau toamna?

Mulți susțin, cã au obținut rezultate mai bune sãdind arbori fructiferi primãvara, alții susțin contrarul. Amândoi pot avea dreptate în anumite cazuri, cãci totul depinde de la clima ce domnește în localitate, de la pozițiunea și de la compoziția pãmântului, așa cã nu putem da preferință în mod hotãrît unuia din aceste moduri de sãdiri.

Dacã nu avem o iarnã prea timpurie și suntem siliți a sãdi într'un pãmânt uscat, nisipos, care cere multã umezalã atunci sãdirea de toamnã este de preferat, pentru-cã pãnã la primãvarã le pot crește pomilor rãdãcinile și mai ales așa numitele mustațe prin care se hrãnesc pomii și totodatã rãdãcinile ce s'au fãcut prin tunderea lor se pot închide și vindeca, ear' primãvara când cãldura pãtrunde în pãmânt pot da naștere la noi rãdãcini. Trebuie sã ne ferim a sãdi prea târziu toamna, cãci cu începerea gerului și-a zãpezii, cãldura necesarã pentru a face se creascã rãdãcinile va lipsi și pomul ușor va peri.

Intr'un pãmânt arilos și greu este de preferat a sãdi primãvara, fiindcã toamna pãmântul fiind prea umed, rãdãcinile pot putrezii prea ușor din cauza apei prea îmbelșugate. Nu trebuie sã ne temem de acest lucru primãvara, pentru-cã pe de-o parte cãldura face ca se evaporeze multã apã din pãmânt, ear' pe de altã parte prin circulațiunea mustului în pom încã se întrebuițezã multã apã din pãmânt.

Cepe uriașe.

Secretul de a dobândi cepe extraordinar de mari constã în urmãtoarele: Luãm toamna cepele cele mai frumoase și cele mai sãnãtoase și le punem în tot timpul ernei într'un mic sac atârnat lângã sobã (cuptor), în care se face zilnic foc.

Primãvara plãntãm aceste cepe într'un pãmânt bun; în timpul creșterii lor ele nu vor da decãt frunze fãrã a forma fus și flori în schimb bulbii se vor îngroșa așa cã cepe de cãte $\frac{1}{2}$ kilogram și mai bine nu vor fi rarități între ele.

Curățitul cailor.

Deși întreținerea curățeniei pe pelea calului este o condițiune de cãpetenie pentru sãnãtatea lor, totuși prin un țeselat prea aspru putem face de multe ori mai mult rãu decãt dacã nu am țesela de loc. Pielea calului este foarte simțitoare și de aceea și curățitul ei trebuie sã se facã cu îngrijire. Înainte de toate trebuie însã sã facem deosebire între soiurile de cai. Un cal greu de muncã va fi în tot cazul altfel tractat, ca un cal de rasã nobilã. Ceea-ce pentru cel dintãiu este o plãcere la țeselat pentru acesta din urmã poate fi un chin. De aceea la astfel de cai nu vom folosi țesala la curățit, altcum devine gãdilicios și capãtã tot felul de nãravuri. La astfel de cai dacã sunt foarte mur-

dari, folosim în loc de țesalã o perie asprã de trestie; dacã sunt uzi și murdãriți spãlãm locurile murdare cu apã cãldicicã și le uscãm cu șomoegã de pae sau o petecã de lãnã. Nãrile, ochii ect. îi vom șterge cu un burete umed de toate murdãriile.

Medicul casei.

Contra arsurilor.

Când ne ardem pe corp cel dintãiu lucru va fi a unge rana cu ulei de bunã calitate sau unsoare curatã și apoi o presãrãm cu sare de bucãtãrie. Urmãnd astfel nu ni-se va beșica rana.

Remediu când ne înecãm cu un corp strãin.

Când cineva se înecã cu vr'un corp strãin obiceiul este a lovi pe cel înecat cu palma sau pumnul în spate. Corpul strãin într'adevãr va fi dat afarã, însã numai când lovitura se face în momentul când omul tușește. Mult mai sigur este a ridica ambele mâni în sus. Prin aceasta coșul peptului sã ridicã în sus și plãmânii iau o astfel de pozițiune, cã ne scãpãm mult mai ușor de corpul strãin.

Contra tusei.

O bunã medicinã de casã contra tusei atãt la copii cãt și la oameni mari este amestecãnd o lingurã de masã de miere cu trei vãrfuri de cuțit de floare de pucioasã și dãm bolnavului se ea din acest amestec la fiecare orã cãte o linguriță micã.

Pentru femei.

Cum cunoaștem cafeaua falsificatã?

Boabele de cafea, ca sã aibã o înfãțișare mai frumoasã se vopșește foarte adeseori de cãtrã vãnzãtori. Ca sã recunoaștem dacã cafeaua este vopsitã sau nu, o muem în apã de ploae caldã. La cafeaua nevopsitã apa rãmãne curatã, pe când la cea vopsitã apa se coloreazã verde, galben, cafeniu etc. dupãcum a fost vopșeaua întrebuițatã.

Pãstrarea verzei (curechiului) în stare uscatã.

În Franca este obiceiul a pãstra peste iarnã varzã și uscatã. Ei urmeazã în urmãtorul mod. De pe cãpãșinile de varzã se înlãturã mai întâiu toate frunzele pãnã-ce se dã de cele albe sau pușin galbin și apoi se atãrnã la un loc bine aerisat sã se svãnte bine de umezala ce conțin. Dupã aceasta se tae mърunt pe gilãu (rindea) în modul obișnuit ca tãței. Se pune în fine pe site la soare unde rãmãne mai multe zile. Dupã-ce varza s'a veșejit bine sitele se pun în un cuptor potrivit încãlzit, pãnã-ce varza tãeatã se usucã cu desãvãrșire. Pentru pãstrare se pun în sãculețe care sunt atãrnate la un loc uscat. Este de lipsã ca sã facem revisuire

mai des în aceste sãculețe, cãci dacã cumva varza au atras umezalã trebuie din nou uscatã, altcum mucezește și putrezește. Înainte de a o ferbe o ținem în apã curatã cãteva zile și apoi se gãtește ca de obicei. Varza astfel conservatã nu se deosebește întru nimica de cea proaspãtã.

Advocatul poporului.

Orbii, cari doresc a fi primiți în institutul statului din Budapesta trebe sã fie necuraveri și sã aibã o etate la bãeți între 8—18 ani, ear' la fete între 8—15 ani. Cererile trebuie înaintate în cursul lunei Maiu sau Iunie Ministrului de culte și instrucțiunei publice adãugãnd urmãtoarele acte: Atestatul de botez, atestatul medical, atestatul de moralitate și învãțãmântul ce are extradat de primãria localã, subsemnat și de preotul și învãțãtorul din comunã precum și de obligãmântul de plata cheltuelilor de cãtrã pãrinți sau rudeniile copilului și în fine dacã copilul dorește a fi primit fãrã platã și atestatul de paupertate. Atestatul de paupertate precum și cererea și aclusele ei sunt scutite de timbru. (Ord. ministrului de culte și instr. publ. Nr. 28381 din 1874).

PENTRU MESERIAȘI

Cum se scoate rugina din oțel?

Pentru-ca sã se scoatã rugina din oțel, se moaie obiectul care este ruginit într'o soluțiune puternicã de cianid de potasã în apã în decurs de cãteva minute, pãnã când rugina se ia de pe obiect. Dupã aceea se scoate și se curãțã cu un fel de unsoare compusã din cianid de potaș, sãpun și apã. Diferitele unelte se pot apãra de ruginire, dacã se moaie în olei de in ferbinte și se lasã sã se usuce. Varul de copal încã are proprietatea sã opreascã ruginirea. Obiecte de fer și de oțel se pot apãra și în urmãtorul mod, de ruginire. Sã se dissolve o linguriță de camfor într'un funt de slãninã, se curãțã spuma și se amestecã atãta grafit, pãnã când primește culoarea ferului. Ori și ce mașinã se poate freca cu acest preparat, care se lasã ud în decurs de 24 ore și pe urmã se curãțã cu un petec de in. Obiectele vor rãmãnea curate în decurs de mai multe luni, când se poate reinoi aceastã procedurã.

Pentru brutari.

Pentru a lipi crepãturile ce se produc la cuptoare adeseori foarte de timpuriu, se recomandã urmãtorul mijloc durabil și eftin: 2 klg. de fãinã de Chamotte, 2 klg. de lut gras, jum. kilo rãșinã pulverisatã și un pãtrar kilo sare. Toate acestea substanțe se disolvã în apã ferbinte și se amestecã pãnã se formeazã un aluat subțirel. Înainte de a lipi crepãturile cu acest aluat, se udã cu apã rece, apoi se toarnã compoziția preparatã în ele.

NOUTĂȚI

Avis abonaților noștri.

Cu numărul 27 am intrat în al doilea semestru al foii noastre pe anul 1903. Rugăm pe dâni abonați să grăbească cu renoirea abonamentului pe a doua jumătate a anului, care este numai 1 fl. (2 cor.), trimițându-ne și suma ce ne datorează până acuma. Numai astfel vom putea expeda și noi foaia regulat și mai departe.

Conferență învățătorească. Dl protopresbiter gr.-or. al Orăștiei a invitat pe Sâmbătă, 19 Septembrie st. n. pe toți învățătorii din tract la o conferință, care se va ține în școala capitală de aici, la 11 ore înainte de amiază.

Obiectele de pertractat sunt următoarele:

- 1) Statorirea planului de învățământ pe săptămână;
- 2) Publicarea rezultatului examenelor trecute; și
- 3) Eventuale propuneri însemnate.

Ceea-ce se aduce și pe aceasta cale la cunoștința dlor învățători.

Ne place a crede, că conferența va fi bine cercetată, aflându-ne chiar la începutul anului școlar pentru învățământul popular.

Dela autoritățile competente se face cunoscut, că tinerii cari doresc să se înștiințeze de bunăvoie la miliție, să o facă aceasta începând de acuma, până în 4 Oct. n. coman-dei de întregire (Ergänzungs-Bezirk-Comman-do) la casarme.

Necrolog. Subscriși cu inima frântă de durere aduc la cunoștința numeroaselor rudeni și cunoșcuților, că prea iubitul lor tată, frate, cumnat, unchiu și văr *Constantin Popovici-Barcianu*, profesor de agricultură în retragere, după scurte suferințe a adormit în Domnul, Duminecă, în 13 Septembrie n. a. c. la orele 7 $\frac{1}{2}$ a. m., în etate de 46 ani. Rămășițele pământești ale scumpului defunct s'au așezat Luni, în 14 Sept. n., la orele 4 p. m., dela casa mortuară, Piața mare Nr. 4, spre repaus etern în cimiterul gr.-or. din loc. Orăștie, în 13 Sept. 1903. Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvântată! *Tiberia C. P. Barcianu*, ca fiică. Văd. *Iustina Dr. N. Olariu* n. *P. Barcianu* și *Elena I. Popovici* născ. *P. Barcianu*, ca surori. *Aurel P. Barcianu*, ca frate. *Iulius Popovici*, ca cumnat. *Delia, Livius, Elvira* și *Mărioara N. Olariu, Elvira* și *Victor A. P. Barcianu*, ca nepoți și nepoate.

Sărbare națională în România. Sâmbătă fiind aniversarea luării Griviței, capitala română a fost împodobită cu drapele. La orele 10 dimineața s'a oficiat serviciu divin la Metropolie, la care au asistat persoanele oficiale și oficerii din garnisoană. — Veteranii au sfințit în această zi drapelul lor în biserica st. Spiridon. Au asistat la ceremonie câteva sute de veterani, în mare parte săteni,

Pe piepturile acestor bătrâni săteni străluciau decorațiile române și ruse căpătate în lupte pe câmpiile Bulgariei. Defilarea a fost marșială. Pe calea Victoriei lumea privind cu admirație pe acești bravi luptători, i-a aclamat. La biserică a ținut o cuvântare dl Luțescu, la care a răspuns dl Zaharia. Veteranii au fost și la statua lui Mihail Vi-teazul, unde au depus o coroană.

Proces de presă. Este cunoscut cetitorilor noștri, că dl Victor Lazar, fost redactor la »Foaia Poporului« din Sibiiu, a fost osândit la 4 luni temniță de stat pentru biografia lui Buteanu, publicată în broșura numită »Darul de Paști«. Acum i-se aduce la cunoștință, că în 22 Septembrie n. va avea o nouă pertractare, și anume pentru articoli »Credeul Românului«, »Biografia lui Iancu« și »Răvaș«, apăruti în »Călimdarul Poporului pe anul 1903«.

Congres de mineri (băieși) în Petroșeni. La 13 Sept. n. s'a deschis în Petroșeni congresul minerilor și metalurgilor, cu care ocaziune s'a arangiat și o mare expoziție industrială-economică, la care au luat parte o mulțime de străini.

Examene de pădurari. Dela ministerul ung. de agricultură se face cunoscut, că examenele de calificare pentru *vigilii de pădure* se vor ține în 19 Octomvrie st. n. și zilele următoare în Budapesta, Pojon, Besztercebánya, Miskólcz, Cașovia, Sighetul-Marmației, Cluj, Brașov, Sibiiu, Timișoara, Pécs și Szombathely la casa comitatensă, ear' examenele de calificare pentru *vigilii de vânat* se vor ține în legătură cu cele de vigili de pădure: în Budapesta, Pojon, Szombathely și Cluj. Cei cari doresc să fie admiși la face-rea acestor examene, au să-și înainteze cererile instruite cu atestate autentice la inspectorul silvanal al cercului silvanal respectiv, până la 1 Octomvrie st. n.

Publicațiune. Comanda reg. ung. a glotașilor Nr. 75 face cunoscut, că la 5 Oct. a. c. la 8 ore dimineața se va ține controla în Orăștie la oficiul căpitanului de poliție.

Toți glotașii aparținători de Orăștie, sau cei străini cari locuiesc aici, sunt provocați a se presenta la controlă în localitatea mai sus amintită, aducând fiecare cu sine documentele de glotaș, căci altcum vor fi pedepsiți.

O nouă osândă. În 10 Sept. n. s'a pertractat la Cluj procesul de presă intentat dlui *Vasile Moldovan*, fost redactor la »Tribuna«, pentru un articol scris din prilejul condamnării lui George Mohan. Tribunalul, pe baza verdictului juraților, l'a condamnat la 3 luni închisoare de stat și 500 cor. amendă în bani.

Reuniunea meseriașilor și economilor din Alba-Iulia invită la producțiunea declamatorică împreună cu dans ce se va arangia Luni, 21 Sept. n. (St. Mărie) în sala cea mare

dela Hotelul »Europa«. Inceputul la 7 $\frac{1}{2}$ ore sara. Venitul curat este destinat pentru cassa reuniunei.

Se vor preda piesele: »Nepotul ca Unchiu«, comedie în 3 acte. Localizată din germană de Petra-Petrescu. »Pentru ce am rămas făcăm bătrân«, de Antoniu Popp, predat de dl Silvestru Oprean. »Arvinte și Pepelea«, comedie într'un act de V. Alexandri.

Un orb nebun. În Cluj trăia un cerșitor cu numele Pascu Brezda. Zilele acestea și-a pus capăt vieții, împungându-se cu un cuțit în pantece. Cerșitorul acesta însă dăduse, în viață fiind, 360 cor., adunate cu cerșitul, la o societate, ca să-i facă o înmormântare cu paradă. Și i-s'a făcut o înmormântare ca la un baron. Cosciugul i-a fost dus într'un furgon tras de patru cai, pe lângă care mergeau 20 de lachei îmbrăcați în negru cu făclii în mână. După-cum spune »Răvașul«, tot Clujul s'a scârbit de fapta nebunească a acestui orb sinucigaș, care și-a dat banii, ca să fie înmormântat cu paradă, în loc să-i fi lăsat pentru scopuri de binefacere, spre ajutorarea oamenilor nevoiași cum era dînsul.

Legendă nostimă. În Constantinopol a produs mare senzație știrea fantastică, colportată în poporul credul, că profetul Mohamed s'a sculat din mormântul seu din Me-din și a strigat: »Allah, scapă poporul tău«. Se povestește, că 6 eunuchi, păzitori ai mormântului, au căzut morți de spaimă văzând profetul. Originea acestei știri încă nu s'a eruat, dar' cercurile conducătoare din Constantinopol sunt cuprinse de îngrijiri serioase, că răspândirea acestei legende va produce o mișcare puternică contra creștinilor, prin ce se va complica și mai mult situația gravă politică a Turciei.

Cununie. Dl Nicolau Moldovan și d-șoara Elvira Dejenariu anunță cununia lor, care se va celebra Joi, în 24 Septembrie n. 1903, la 5 ore p. m. în biserica gr.-or. din Făgăraș.

Mortalitatea oamenilor. În fiecare an, după-cum spune o statistică, mor aproximativ 33 milioane de oameni pe fiecare zi, așa-dar 93.533 pe oră, 3740 pe minut, 62 la fiecare secundă.

Durata mijlocie a vieții omului este calculată asupra întregii populațiuni a pământului, ca de 35 ani. Trebuie însă să facem observațiunea, că nu avem nici o cunoștință asupra duratei vieții a unei mari părți din populațiunea pământului.

A patra parte din oameni mor înainte de vârsta de 7 ani, jumătate înainte de 17. Dintre 100.000 persoane numai una singură ajunge la vârsta de 100 ani. Aceași statistică de mai sus spune, că dintre 100 de oameni, cari ajung la vârsta de 70 ani, 43 aparțin preoției și politice, 40 agriculturii, 39 din clasa muncitoare, 32 din armată, 23 fac parte dintre advocați sau ingineri, 28 profesori și numai 24 medici.

Soția mea a fost bolnavă doi ani și după ce a purtat șase săptămâni crucea dvoastră dublă electro-magnetică R. B. Nr. 86967 s'a însănătoșat pe deplin, reumatismul și astma ei a încetat, pentru care nu pot fi îndeajuns mulțumitor invențiunii dvoastre minunate. Repet mii de mulțumiri. Cu deplină stimă *Klinka János* (Angern).

Această scrisoare a primit-o inventatorul crucei vindecătoare electro-magnetică R. B. Nr. 86967, dl Müller Albert (Budapesta V., Strada V. dász Nr. 42/G.)

Din incidentul dureroasei lovituri ce a ajuns familia noastră prin moartea iubitului nostru frate și tată

Constantin,

mulțime de amici și binevoitori ne-au trimis condolențele lor mângăitoare.

Neputându-le mulțumi pentru atenția ce ne-au dat fiecărui în particular, îi rugăm să primească mulțumitele noastre pe calea aceasta.

Orăștie, 18 Sept. 1903.

Familia Barcianu.

Evenimentele din Balcani.

Zi de zi sosesc știri despre noue ciocniri între Turci și bandele bulgare. Aproape în toate comunele unde se întâlnesc, se iau la luptă. Agenția »Reuter« afirmă, că până acum au fost uciși de către Turci 40.000 Bulgari, bărbați, femei și copii. Rapoartele consulare spun, că numărul satelor incendiate din vilaetul Monastir se urcă la 80—100.

Cu toate acestea, se zice, că războiu nu se va face.

În privința aceasta, eată ce spune, după »Neue Fr. Presse«, dl Trandafir Djuvara, senator, fost ministru plenipotențiar al României la Constantinopol:

— Sunt optimist, nu cred că vom avea războiu, adecă atâta timp, cât Rusia nu-l va voi și se va menține înțelegerea austro-rusă. Și toate simptomele ne îndreptătesc să credem, că înțelegerea se menține azi mai mult de cât ori-când.

Dacă însă Bulgaria ar încerca să facă o lovitură, atunci ar fi pur și simplu sdorbită de Turcia

Nu trebuie să se uite importanța militară a Turciei. Turcia are în Asia rezerve nesleite și Turcul e un soldat admirabil. Pricina nenorocitelor tulburări din Balcani e la tot cazul interesele contrare. Bulgari, Sârbi, Români, Greci, Albanezi au interese contrare unor altora. Mărginirea sferelor de interese, este politica balcanică a viitorului.

Viitorul e însă foarte depărtat. Nu cred că chestia se va putea rezolva într'un timp apropiat.

Noi Români stăm în mod firesc de partea Turciei, căci interesul nostru e să menținem atâta timp cât e posibil, Turcia. Edgar Quinet spunea încă pe la 1856 că România trebuie să meargă mână în mână cu Turcia. Și aceasta e pentru noi singura politică adevărată. Rusia urmărește astăzi

cu fermitate planul, de a stabili o comunitate de interese între Sârbi, cari sunt dușmanii firești ai Bulgariei — și Bulgari.

Dar acest plan nu putea încă să ajungă la maturitate în împrejurările de față. Stările dinastice în Bulgaria și Sârbia sunt, ce-i drept, astăzi atât de puțin limpezi, încât e pur și simplu imposibil de a prevedea cum se vor desfășura lucrurile în această privință.

Știri mărunte.

— *Sfințiri de biserici.* La 21 Sept. n. se va face sfințirea bisericii rom. gr.-or. din Toplița-română și a celei din Sân-Miclăușulmare (com. Arad).

— *În Craiova* se va arangea o mare expoziție de costume naționale.

— *Expoziția picturului Smigelschi*, din Blaj, va sta deschisă până la 22 Sept. n.

— *Biserica gr.-or.* din Pervova a fost jăduită de niște hoți necunoscuți, furând 100 coroane.

Mai nou.

Budapesta. Starea critică a țării, care dăinuște acum de mai multe luni, în loc să între în ogașa cea bună, se pare că se incurcă și mai mult. Cei cari ar fi chemați, ca în cele din urmă totuși să facă o încercare mai cu succes spre aplanare, se zice că sunt contele Iulius Andrássy și fostul ministru-președinte Coloman Széll. Până de prezent însă nici aceea nu se știe, când va sosi M. Sa la Budapesta. În privința aceasta ne aflăm deci cuprinși de o ceață, prin care greu se poate pătrunde.

PENTRU INTREPRINZETORI

Deva. — Pentru zidirea de nou a podului de pe linia ferată Livezeni-Lupeni, numit podul vălii Balea, sunt a să înainta oferte până la 22 Sept. n. oficiului de arhitectură din Deva.

Brașov. — Pentru transportarea mai multor utensilii de cancelarii sunt a să înainta oferte până la 22 Sept. n. oficiului economic din Brașov. Vadiu 50 cor.

Știri comerciale

Tirgul productelor în Budapesta.

Tirgul internațional de grâne n'a suferit nici o schimbare. Ceea-ce privește importul, Rusia are terenul cel dintâiu, exportând în săptămâna trecută 16.8 mil. m. m. grâu. Atât exportările din America cât și importările ei sunt mici. De altcun de prezent piețele europene pun foarte puțin preț pe grâul american. — *Pe piața Budapestei* prețurile cerealelor încă nu sunt statorite, ci acelea aci se urcă, aci scad. — Săptămâna trecută s'a adus grâu foarte mult, circa 400.000 m. m., cu toate acestea prețul i-s'a urcat cu 10—15 fil. Pe Oct. s'a încheiat cu cor. 7.54. — *Sz. cara* a avut un comerț mai întins. Prețurile s'au menținut. Pro Oct. s'a încheiat cu cor. 6.15. — *Orzul* n'a suferit nici o schimbare în preț. Pro Oct. s'a încheiat cu cor. 5.65. — *Ovăzul* a avut o trecere mai

mare. Pro Oct. s'a încheiat cu cor. 5.45—5.50. — *Cucurusul* a fost foarte scump. Speranțele bune ce le aveau neguțătorii mai înainte, s'au nimicit, căci timpul secetos împiedică dezvoltarea lui. În gara dela Kőbánya s'a plătit cu cor. 6.40. — *Făina* s'a căutat foarte mult, mai ales de consumenți. — Prețul *unturii și al slăninii* s'au urcat din nou, și anume la slănină cu 1 cor. la 50 kg., ea' la untură cu 3 cor. la 50 kgr.

Cursul pieții din Budapesta

— în 17 Septem. n. 1903 —

Per 50 kgr.		Per 1 kgr.	
Grâu . . .	7.20—7.75	Piment . .	62.00—
Sécară . .	5.90—6.10	Cassia . . .	86.00—98.00
Orz	5.30—5.70	Cuișoare . .	92.00—100.00
Mei	5.75—6.20	Ghimber . .	75.00—142.00
Ovės	5.45—5.85	Paprică . . .	70.00—180.00
Cucuruz . .	6.00—6.25	Ulei de in . .	75.00—77.00
Rapiță . . .	10.00—11.40	„ de rap. . .	64.00—65.00
Trifoi . . .	48.00—63.00	„ de lem. . .	129.60—148.00
Lucernă . .	43.00—52.00	În brut . . .	00.00—
Mohor . . .	9.50—10.50	Câncp.br. . .	64.00—70.00
Măzêriche .	7.00—7.50	Lână nsp. . .	120.00—124.00
Fasole . . .	7.50—12.00	Migdale . . .	175.00—250.00
Mazêre . . .	6.00—7.00	Smochine . .	30.00—38.00
Mazăr. coj. .	14.00—22.00	Alune	138.00—142.00
Linte	10.00—13.00	Stafide V. . .	60.00—70.00
Păsat	5.75—6.00		
Mac	27.00—29.00		
Sém. de in .	00.00—00.00		
S. de câncp. .	8.75—9.50		
Prune	12.75—16.50		
Lictar	16.50—18.50		
Untură . . .	67.00—68.50		
Slănină . . .	56.50—59.00		
Zahar brut .	22.25—22.50		
Cafea lava .	75.00—120.00		
Caf. Santos .	36.00—38.00		
Caf. Portor .	78.00—120.00		

Per 100 kgr.		Per 100 Litr.	
Miere	100.00—120.00	Unt proasp. .	1.50—2.16
Ceară	130.00—140.00	Caș Emental .	2.10—2.20
Nuci	30.00—60.00	„ Groer . . .	1.20—1.40
Cartofi roza .	5.40—6.00	„ Trapist . .	1.20—1.50
Cart. galb. . .	5.00—5.75	„ Liptau . . .	0.88—1.30
Ceapă roșie .	3.00—6.80	Brânz. de oaie	1.10—2.40
Usturoi . . .	12.00—16.00		
Piper n . . .	122.00—142.00		
		Bumbac bal. .	00.00—00.00
		Portoc. lada .	5.50—12.50
		Lămâi	4.50—6.50
		Ouê (1440) lada	57.00—63.00

Prețul făinei din 17 Septem. n. 1903.

Per 50 kgr.					
0	1	2	3	4	5
12.70	12.30	11.90	11.50	11.10	10.60
6	7	7 1/2	8	Tărățe	
9.70	9.30	8.00	5.80	4.00	

CURSUL MONETELOR

Galbinul	11.34
Napoleon d'or (20 franci) aur	19.05
20 Marce germane aur	23.48
Bilete germ. 100 Mărci	117.37
„ franceze 100 franci	95.20
„ române 100 lei	94.65

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Bănat.

Dela 24—30 Sept. n. 1903.

<i>Foi</i>	24 Mediaș.
<i>Vineri</i>	25 Veneția-inferioară.
<i>Sâmbătă</i>	26 Lăpușul-unguresc.
<i>Duminică</i>	27 Sic. Alma. Monor.
<i>Luni</i>	28 Abrud. Reteag.
<i>Martți</i>	29 Sălașul-Deal-de-sus. Cojocna. Timișoara. Etéd. Ciuc-Sereda. Bachnea. Uzon.
<i>Mercuri</i>	30 Alba-Iulia. Mă.ășturul-Clujului. Alma-cherec. Codea. Zelau. Ruși-in-muții. (comit. Bistrița-Năsăud). Térfalva.

Calindarul vechiu și nou al săptămânei.

Dum. a 14-a d. Ros., gl. 5 sft. 3.

<i>Dum.</i>	7 Muc. Sozont	20 Eustachiu
<i>Luni</i>	8 (+) Nașt. Născ. d. D.	21 Mateiu
<i>Martți</i>	9 † PP. Ioach. și Ana	22 Mauricia
<i>Merc.</i>	10 Mucenița Minodora	23 Tecla
<i>Joi</i>	11 Cuv. Teodora	24 Gerhard
<i>Vineri</i>	12 Muc. Antonom	25 Cleofas
<i>Sâmb.</i>	13 Muc. Cornelia Sut.	36 Ciprian

Redactor-responsabil: Aurel P. Barcianu.

Sala hotelului „Transsilvania“

Sâmbătă în 19 și Duminică în 20 Sept.

Numai 2 reprezentațiuni.

Sensaționale celebre și artistice.

HOMES Mdme. FEY

Dulapul de spirt al lui *Daver' Port* cu apariții de *Fantome* a lui *Mondling-Hesau* și *Brunocz*.

Experimente nouă și uimitoare de Psihologie, Ipnosă, Anametrie, Telepatie și Somnambulism.

Pentru prima oră în Europa:
Mediu clar văzând,
experiment original al Doamnei **Homes-Fey.**

Prețul locurilor:

Loge 8 cor, Fauteuil 2 cor., Locul I. 1 cor. 50 fil., Locul II. 1 cor., Loc de stat 50 fil., studenți și militarii dela sergent major în jos 40 fil. Galerie 40 fil.

Bilete se vând înainte în Librăria d-lui H. Graef și seara la casă.

(206) Inceputul la 8 ore seara. 1-1

Se caută un țăran sau învățător pensionat, priceput în ale economiei, care pentru o plată corespunzătoare ar fi aplicat să fie **conducător într'o moșie mai mică.**

Oferte sunt a se adresa la administrația acestei foi. (205) 1-3

„IDEAL“ institut tipografic și librărie în Hunedoara (Vajda-Hunyad). Serviciu prompt! — Prețuri ieftine!

La „Pannonia“ cafenea și restaurațiune din Orăștie. In casele unde să află Pretura și Casieria se găsesc beuturi și mâncări bune și ieftine.

„MINERVA“ INSTITUT TIPOGRAFIC, SOCIETATE PE ACTII ÎN ORĂȘTIE.

Activa		CONTUL BILANȚULUI		Pasiva	
	C.	f.		C.	f.
Cassa în numărar	698	60	Capital social	10000	—
Inventarul Tipografiei după amortisare	12327	60	Fondul de rezervă	2941	31
			Dividende neridicate	398	—
Inventarul Mobilierului după amortisare	1317	04	Creditori	2604	57
			Profit	736	92
Debitori	3636	47			
	16680	80		16680	80

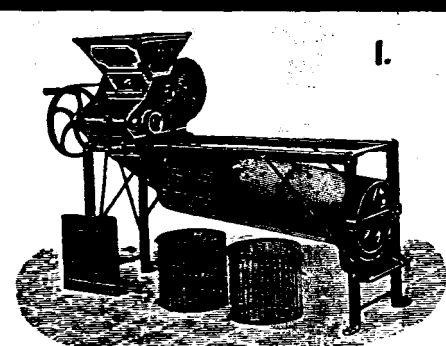
Orăștie, în 30 Iunie st. n. 1903.

Yasile Domșa m. p., Dr. Silviu Moldovan m. p., Aurel P. Barciuanu m. p., Petru P. Barițiu m. p.
preș. v.-preș. director. membru în dir.

Bilanțul prezent s'a revidat și s'a aflat în ordine.

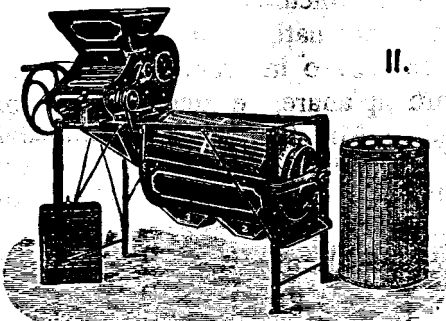
Comitetul de supraveghiere:

George Baciu m. p. Simeon Corvin sen. m. p. Petru Belei m. p.

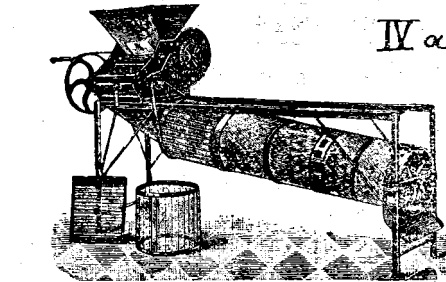

Triorul I. întocmit pentru curățirea de grâu și secară sau pentru orz și ovės.

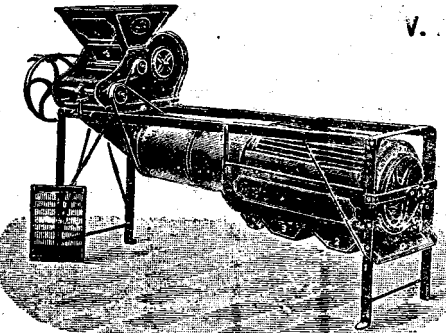
Triorul II. întocmit pentru curățirea de săcară și grâu sau orz și ovės și pentru sortarea grăunțelor în două sau în trei despărțeminte, alegând și semințele de burueni în un despărțemint deosebit.

Triorul IV_a întocmit de a alege ovėsul sau orzul din grâu, sau ovės din orz separând totodată și semințele de burueni.

Triorul V. întocmit pentru grâu și ovės sau pentru orz și ovės. Grăunțele se sortează în 4 despărțeminte deosebite și afară de aceasta mai alege și semințele de burueni.

Eu liferez aceste triore cu manta de tinichea (pleu) frezat și țin în depositul meu numai de acestea. Acestea sporesc la lucru cu 25% mai mult ca cele cu tinichele numai stozuite. Triore cu tinichele stozuite cu 5% mai eftine.

Rog a comanda triorele la timp mai bine chiar mai de vreme.

Recomand totodată și pressele (teascurile) de vin și poame.

Se acordă și plata în rate pe lângă interese de 6%.

(141) 37-52

Prețuri curente amănunțite se trimit la cerere gratuit și franco.

Carol F. Jickeli, Sibiu.

Nu există

Semințe agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curtii Regale în **BUDA-PESTA.**

Cancelaria și depozitele: *Str. Rottenbiller 33.* Localul de vânzare: *Str. Andrássy 23.*

(139)

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

37-52

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorază

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune

e a se da împreju-

rării, că acest aparat

vindecă boale vechi

(190)

de 20

de ani.

18—

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiituri de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influenza, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normă a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deoarece ce „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apretiat și cercetat. Deja estinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor.

Prețul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.

„AGRICOLA”

însoțire economică de magazin și anticipații

(148)

și-a început activitatea

17—26

în piața din

HUNEDOARA.

Cancelaria însoțirii se află în piață: casele Doamnei vęd. POPOVICI.

Magazinul însoț. se află în piață: casele MÁTYÁSFFY.

Însoțirea „Agricola” cumpără și vinde produse agricole, cu deosebire: grâu, cucuruz, ovės, țărițe, etc.

Vinde bucate pe credit (pe așteptare). Acoardă avansuri pe bucate, efecte și prețioase (giuvaerice).

Primește aurării și argintării în afaceri de lombard și la acoperire de conturi-courante.

Primește depuneri spre fructificare cu 6%.

Mijlocește împrumuturi de bani pe amortisație.

Mijlocește asigurări pe viață și contra focului.

Vinde unelte și mașini agricole chiar și pe plătiri în rate.

In sfârșit îngrijește ori-ce afaceri comerciale de intermediare.

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spargerii

pentru păstrat bani, registre și documente în toate mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri estine.

A se adresa la: Prima fabrică transilvană privilegiată ces. și reg. de casse de fer și oțel

alui

R. ÖSZY

(195) 12—26

Strada Dumbăvii Nr. 3

Sibiu Nagyszeben

Strada Bruckenthal Nr. 5

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

IOAN ANDRESCU,

Friseur și Perrükquer în Orăștie (Szászváros).

P. T.

Salonul de frizat, ras și tuns, întemeiat la anul 1868 în Orăștie prin Ioan Andrescu (Strada între tērguri, nr. 6 lângă Magistratul orașenesc), care s'a bucurat de atunci și până-acum de cel mai bun renume, — se recomandă onoratului public, ca

SALON DE FRISAT, RAS ȘI TUNS HIGIENIC DE I-UL RANG!

reconstruit și arangeat cu totul din nou, în care se lucrează după recerintele igienice de acum, cu aparate de desinfectare parisiene și utensilii antiseptice de clasa primă parisiene, apoi după metoda modernă de acum cu privire la îngrijirea părului și a bărbii etc.

Serviciul solid și prompt, al onorațiilor mei mușterii și cunoscuți vor fi și pe viitor conduse de principiile reale pe care să întemeiază oficina mea.

Tot felul de înoiri ce ating specialitatea mea, le voi introduce neamănat și le voi aduce la cunoștința onorațiilor mei mușterii.

Notez mai departe că din punct de vedere igienic, voi folosi în oficina mea numai specialități de Paris de clasa primă! și anume: toate recuisitele, cum sunt mașinele de tuns, foarfecele, briciurile etc., se desinfectează îndată după întrebuințare în aparatul special de desinfectare parisian, întrebuințându-se: formalin, sublimat, carbol etc., apoi pastă antiseptică pentru briciu, așa că este cu desăvârșire eschisă posibilitatea ca prin aceleași recuisite să treacă delu unul la altul boala de piele (mai cu seamă la ras).

In oficina mea să folosește deja:

MANTAUA DE HÂRTIE DE MĂTASĂ,

apărător de tot nou și igienic pentru frizat, ras și tuns, apoi guler patent pentru tuns cu primător de păr tăiat, ce face imposibilă căderea părului mērunț pe lângă grumaz.

Cremă de ras parisiană prima, fără amestecare cu apă, „Allin Voraus” suplinitor săpunului de ras. Pulvere de săpun și săpun de cabinet parisian prima.

După ras, pentru îndepărtarea din obraz a jubrițelor, coșilor și roșeții pielii, folosesc 1/10% Sublimat, Crystall-Sirius și o specialitate de apă higienică cum și Bloc-Hyalin, Bloc-Higienic și Tablete-Regina etc.

Ceva mai nou:

Ștergare de obraz din hârtia de mătăsă „Krépe”

pentru sbicit, veritabile, în crem și alb, folosite numai la o radere.

Anunț apoi, că am **deposit permanent** de tot felul de

PERUCE DE STRADĂ ȘI DE TEATRU,

de tot soiul, pentru ori-ce erate, atât pentru dame, cât și pentru domni. Toupete, bretonuri pentru dame, plete, frisette, etc., precum și **deposit de legătoare de mustăți** de felurite soiuri; colorii de păr și cosmetice etc.

Imi țin încă de datorință e exprima onorațiilor mei mușterii mulțumirile mele pentru sprijinul de până acum, și îi rog a mă onora și mai departe cu sprijinul lor prin cercetarea salonului meu de frizat.

Cu toată stima

IOAN ANDRESCU,

Friseur și Perrükquer în Orăștie.

Rog citiți atestatul medical de mai jos!

ATESTAT MEDICAL

(Trad. din nemțește)

Să constată prin această oficios, că Salonul de frizat și ras al dlui Ioan Andrescu din Strada tērgurilor, este azi perfect arangeat de nou, conform cerințelor moderne și igienice! Mobile potrivite scopului și ireproșabil curate, împodobesc ambele saloane, cel mare și cel mic, cari sunt provăzute cu lumină electrică, și toate așa arangate, că pot fi fundamental desinficiate!

Toate peptenele, perile de păr și celelalte instrumente, să desinficiază într-un Desinfector-Formalin de Paris; briciurile și mașinile de tuns să spală cu Pastă antiseptică și cu soluție de carbol de 5%, deplin curățitoare!

Toate mantalele pentru tuns și servetele, sunt de cele de hârtie de mătăsă chemicește curată, făcute anume numai pentru o întrebuințare.

Pentru ungere cu săpunule, să folosește o pulvere de săpun higienică, se pregătește în amestec cu apă feartă, fața se unge apoi cu Kaiserborax, sau, în casu date, cu 1/10% soluție de sublimat cu Borsăure, Crystall-Sirius, și se pudrează prin o mașinărie higienică de sistemul cel mai nou.

La întrebuințarea ori-cărui soiuri de mijloace cosmetice, să pune în acest local mare grije pe aceea, ca ori-ce instrument, care ar putea răspândi vre-o boală de piele, să fie nimicit.

La toate cele amintite mai sus se mai adaugă și aceea, că dl Ioan Andrescu e dextru a-și împlini toate funcțiunile sale de barbier și friseur și de tuns, așa de curat, că ori-ce răspândire a vre-unei boale de păr și de piele, de pe un individ pe altul, să arată exclusă!

Orăștie, 29 Aprilie 1903.

Dr. Victor Markovitch m. p.,

(196) 3—6

medic fizic orașenesc.